

A FRANCIA ROMANTIKUS OPERÁK rejtett kincsei

2023. JÚNIUS 3.

szombat 19.30

ZENEAKADÉMIA

**concerto
BUDAPEST**

Victorin de JONCIÈRES: Berta királynő - Előjáték

Victorin de JONCIÈRES: Lancelot - Ginevra és Artúr kettőse

Charles GOUNOD: Rómeó és Júlia - Előjáték, Júlia áriája

Clémence de GRANDVAL: Mazeppa - Előjáték,
Mazeppa áriája, Matrena és Mazeppa kettőse

Félix FOURDRAIN: Vercingetorix - Előjáték és Fausta áriája

Charles GOUNOD: Zamora adóssága - Xaïma és Hermosa kettőse

-szünet-

Charles GOUNOD: A véres apáca - Nyitány

Ambroise THOMAS: Francesca da Rimini - Francesca,
Ascanio és Guido tercettje

Benjamin GODARD: Tasso - Léonora áriája,
Léonora és a herceg kettőse

Jules MASSENET: A Szűz - A Szűz eksztázisa

Benjamin GODARD: Dante - Előjáték, Gemma románca,
Gemma és Beatrice kettőse

Jacques OFFENBACH: Párizsi élet - Pauline, Madame de Folle-Verdure,
Madame de Quimper - Karadec és a báró kvartettje

Közreműködik:

Gabrielle Philiponet, Anaïs Constans szoprán

Anna Dowsley mezzoszoprán

Michael Arivony bariton

Concerto Budapest

Vezényel: **Vashegyi György**

Vashegyi György és a Concerto Budapest műsora a 19. századi francia operai tradíció végtelen gazdagságáról tesz bizonyosságot, páratlanul színes válogatást szálaltatva meg. Nyolc szerző tizenkét művéből hangzanak el részletek, amelyek nemcsak egymással, de a romantikus operarepertoár számos ismerős, bennünk élő darabjával is párbeszédbe lépnek.

A koncertet Victorin de Joncières előjátéka nyitja, aki festőként kezdte pályáját, majd engedett egyre erősödő zenei ambícióinak, és a párizsi Conservatoire falai között tanult tovább. Az 1850-es években komponálta első műveit, többek között kísérőzenét Shakespeare *Hamlet*jéhez. Műveit a leg-rangosabb francia színpadokon mutatták be: a ma esti programban hallható *Berta királynő*, valamint a *Lancelot* című darabját is a párizsi Opérában láthatta a közönség először. Zeneszerzői karrierje mellett Joncières zenekritikusként is nagy befolyással bírt, sokat tett többek között César Franck és Emmanuel Chabrier műveinek népszerűsítéséért.

Faust és *Ave Maria* – Gounod nevééről a legtöbb zenerajongónak ez a két leghíresebb műve juthat eszébe. Sok más alkotása is bizonyítja azonban, milyen nagy mestere volt a zenei történetmesélésnek, és milyen nagy erővel volt képes hatni a legmélyebb emberi érzelmekre. Mindehhez kiváló operai alpanyagként szolgált számára Rómeó és Júlia örökérvényű, szívszorító története, melyből – háttérben hagyva a dráma politikai intrikáit – a szerelmi szál líraiságát emelte előtérbe. Ugyanez a líraiság később visszaköszön *Zamora adóssága* című operájában is, melynek a 9. századi mór Spanyolország szolgált helyszínéül, lehetőséget adva a zeneszerzőnek, hogy az egzotikus környezethez igazodva is megmutassa hangszelvéi tehetségét.

Ugyancsak hatalmas drámái erejű történethez nyúlt Gounod *A véres apáca* című darabjával, amely a 19. században kedvelt gótikus regények kísérteties világát idézi. Gyilkosság, szerelem, szellemekkel teli elhagyatott kastély, bűn és csábítás – a Matthew Gregory Lewis regénye alapján készült libretto minden gótikus kelléket felvonultat. A történet vonzerejét és a benne rejlő operai potenciált jelzi, hogy Gounod előtt Verdi és Berlioz is szemezett a szöveggel. Gounod ötfelvonásos darabja végül 1854-ben debütált Párizsban, majd levették műsorról és csak néhány évvel ezelőtt elevenítették fel újra.

Clémence de Grandval személyében egy kivételes zeneszerzőnő is helyet kapott az este programjában. Grandval tizenévesen már komponált, két évig Saint-Saëns-től is tanult zeneszerzést, és rendszeresen jelentette meg darbjait különféle álneveken. 1880-ban *La fille de Jaire* című oratóriumával

megnyerte a Rossini-versenyt, színpadi darabjai mellett szimfóniákat, versenyműveket, balettzenét, kamaradarabokat, zongoraműveket és vokális kompozíciókat is hagyott hátra. Élete végéig komponált, a *Mazeppa* az utolsó jelentős alkotása, amelyet 1892-ben mutattak be Bordeaux-ban.

Félix Fourdrain zeneszerző és orgonista volt, aki a párizsi Conservatoire-on a századforduló olyan meghatározó orgonaművészeitől tanult, mint Louis Vierne vagy Charles-Marie Widor. Zeneszerzőként Jules Massenet-t tudhatta mentorának, az ő irányításával került egyre közelebb a színpadi világ megértéséhez. *Vercingétorix* című operájának címszereplője egy gall hős, aki az összes gall törzset egyesítve szállt szembe Julius Caesar Római Birodalmával.

Ambroise Thomas közel két tucat operát komponált, melyek a saját korukban repertoárdarabok voltak Európa fontos színpadain. Közülük kettőt életetett tovább az utókor, a *Mignont* és a *Hamletet*. A *Francesca da Rimini* kései művei közé tartozik, melyet 1882-ben mutatott be a párizsi Opéra,

ám 2011-es újrafelfedezéséig szinte ismeretlen maradt. A mű prológusában Dante és Vergilius találkozik Paolóval és Francescával, és Vergilius arra kéri Dantét, mesélje el a szerelmes pár történetét. Paolo és Francesca szenvedélyes kapcsolata bontakozik ki a darab négy felvonásában, majd az epilógusban újra a költők jelenlétében éneklik szívhez szóló duettjüket. A francia nagyoperai jellegzetességek mellett Thomas zenéjében olasz operai elemek és akár Wagner hatása is felfedezhető.

Benjamin Godard a 19. század második felében csodagyerekként és hegedűművészként ismerhette meg a francia közönség. Legnagyobb sikerét 1878-ben komponált *Tasso* című drámai szimfóniájával érte el, melyben a zenekar mellett szólóistákat és kórust is szerepeltet. A *Tasso* részleteit hallgatva azt is megfigyelhetjük, hogyan tette sajátjává Godard a Mendelssohnhoz és Schumannhoz köthető romantikus hagyományokat is.

Thomas műve után az *Isteni színjáték* szerzője újra középpontba kerül Godard-nak köszönhetően, aki Dante életéről komponált figyelemre méltó operát. A gyakran Gounod és Massenet zenéjéhez is hasonlított alkotásban nagy tömegjeleneteket, éteri látomást és pokoli forgószélet is találunk, most azonban az előjátékot követően a szerelmi szálhoz kapcsolódó románc és duett kerül reflektorfénybe. Beatricéről mint Dante gyerekkori szerelméről és platói érzésekkel övezett angyali nőalakjáról költészetében is gyakran olvashatunk, feleségéről, Gemmáról azonban csak az életrajzok árulnak el részleteket. A két nő képzeletbeli találkozása most Godard zenéjével kísérve valósulhat meg.

A már több szerzővel is kapcsolatba hozott Massenet önálló művel is szerepel a műsorban: A *Szűz* című szent legendája Szűz Mária életének központi jeleneteit mutatja be bibliai történeteken keresztül. A művet, melyből ma A *Szűz eksztázisa* című részlet hangzik el, 1880-ban egy olyan historikus koncertsorozat részeként mutatták be Párizsban, amely a régi mesterek, többek között Lully, Rameau és Gluck felvonultatásával a francia lírai zene útját illusztrálta.

Vashegyi György és a Concerto Budapest francia estjét végül Offenbach magával ragadó remekműve zárja, amely Párizst ezúttal a szórakozás és a művészet központjaként tárja elénk. A *Párizsi élet* kvartettje sodró lendületével és élénk karaktereivel teszi teljessé a hangverseny gazdag zenei-színházi élményét.

VASHEGYI György

A budapesti Zeneakadémián 1993-ban szerzett karmesteri diplomát. A historikus előadásmód iránti érdeklődésében nagy hatással volt rá H. Rilling, J. Eliot Gardiner, J. Toll, M. Bilson és S. Standage. Rendszeres vendégkarmestere a Concerto Budapest szimfonikus zenekarnak, és 2000 augusztusa óta a Magyar Állami Operaháznak. 1990-ben megalapította a Purcell Kórust, 1991-ben az Orfeo Zenekart. Ezek élén az elmúlt 28 évben számtalan jelentős opera- és oratóriumprodukción, kantáta- és zenekari műsort hozott létre. Nevéhez számos újkori világpremier és magyarországi bemutató fűződik: együttese élén eddig közel 30 lemezfelvételt készített. 2014 óta a Versailles-i Barokk Zenei Központtal ápol szoros kapcsolatot. 1992 óta a Zeneakadémia tanára, jelenleg egyetemi docens. 2008-ban Liszt-díjban, 2015-ben „Magyar Érdemrend Lovagkereszt Polgári Tagozat” kitüntetésben részesült. 2013 óta tagja, 2017 októbere óta elnöke a Magyar Művészeti Akadémiának. 2022 óta a Nemzeti Filharmonikusok főzeneigazgatója.

Gabrielle PHILIPONET

Gabrielle Philiponet-t korunk egyik legkiválóbb francia lírai szopránjaként tartják számon, akinek széles repertoárja Mozarttól a kortárs zenéig terjed. Az énekesnő szorosan kötődik a francia zeneirodalomhoz: az Opéra de Paris színpadán Bizet *Carmen*-jében Frasquita szerepében debütált, később ehhez a szerephez a Bajor Állami Operaházban és az Aix-en-Provence-i Fesztiválon is visszatért.

Rendszeresen fellép a romantikus operai repertoár főszerepeiben, a Nancy-i Operaházban Puccini *Rondine*-jében Magdát, a brüsszeli Palais des Beaux Arts pódiumán pedig a Belga Nemzeti Zenekarral a *Gianni Schicchi* Laurretáját énekelte. Fellépett Mimi szerepében a *Bohéméletben* Spanyolországban, Musettaként szintén a *Bohéméletben* Marseilles-ben, Metz-ben és Massy-ban. Verdi *Traviatájában* Violetta alakította többek között Párizsban, New Orleans-ban és Massy-ban, és Verdi *Otellojában* Desdemonaként lépett színpadra Saint-Etienne-ben. A legfrissebb felkérési között szerepel Félicien David *Lalla-Roukh* című művének címszerepe a Wexford Festival Opera számára, valamint Alice szerepe Verdi *Falstaffjában* az Opéra de Lille számára.

Anaïs Constans

A dél-franciaországi születésű Anaïs Constans számos nemzetközi versenyen nyert díjat. Többek között olyan városok operaszínpadán szerepelt, mint Marseille, Nancy, Saint-Etienne, Toulon, Monte-Carlo és Québec.

A Capitole Toulouse pódiumán Micaela és Blanche de la Force szerepében debütált, majd a velencei Palazzetto Bru Zane és több francia opera kooperációjában készült Isouard-mű, a *Cendrillon* címszerepét alakította. Feltűnt a párizsi Theatre des Champs-Élysées színpadán, mindemellett Toulonban és Québecben is pódiumra lépett.

Az utóbbi időben a közönség a *Bohémélet* Mimijeként, a *Figaro házasságá-*nak Suzannájaként ünnepelhette a Capitole Toulouse színpadán, ill. Micaela szerepét alakította Monte Carlóban. Jelenleg a kortárs francia zeneszerző Laurent Petitgirard egyik művének felújításában vesz részt Nizzában, valamint több francia operaházban is Offenbach műveit éneкли.

Anna DOWSLEY az utóbbi évek egyik legizgalmasabb ausztrál mezzoszopránja. Ígéretes nemzetközi karrierje mellett a Sydney-i Operaház vezető művésze, gyakran lép fel vendégművészként vezető zenekarok és kórusok szólistájaként Ausztrália-szerte. A közelmúltban a Sydney-i Operában Smeton (Anna Bolena) és Madelon (Andrea Chénier), a Melbourne-i Operában Dorabella (Cosi fan tutte), a Sydney-i Szimfonikus Zenekarral Charles Dutoit vezényletével Geneviève (Pelléas et Mélisande) és az Új-Zélandi Operában Pitti-Sing (Mikádó) szerepét adta elő. Emellett fellépett a Don Giovanniban (Zerlina) Bariban, a Carmenben (címszerep) Nürnbergben és Cesti L'Orontea című operájában Sydneyben. A Vaszilij Petrenko által vezényelt Liverpooli Filharmonikus Zenekarral énekelte Meg szerepét (Falstaff) és az Adelaide-i Szimfonikus Zenekarral Beethoven 9. szimfóniáját. A legújabb projektjei között szerepel A Szentivánéji álom Mendelssohntól a Sydney-i Szimfonikus Zenekarral, Saint-Saëns *Déjanire*-je az Orchestre Philharmonique de Monte-Carlo-val, *Eugen Onegin* (Olga) Frankfurtban, *Norma* (Adalgisa) a Teatro Carlo Felice di Genova-ban és *Cosi fan tutte* (Dorabella) az Opera Queensland-ben.

ANNA DOWSLEY © Andi Crown

MICHAEL ARIVONY © DR

Michael ARIVONY

A madagaszkári születésű Michael Arivony a londoni Királyi Zeneakadémián és a weimari Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen folytatta tanulmányait. A 2022/23-as évadtól a Bécsi Állami Operaház társulatában lép fel. Énekesként nemcsak az opera műfaja izgatja, hanem a különböző nyelvű dalrepertoár is. Ennek köszönhetően komoly helyezéseket ért el a Helmut Deutch Nemzetközi Dalversenyen, a heidelbergi Das Lied nemzetközi dalversenyen 2019-ben, a Suzana Szörényi Duettversenyen 2017-ben, és előkelő helyett kapott BBC által megrendezésre került World Song Prize megmérettetésén is. Operaszerepei közt megtaláljuk Dandinit a *Hamüpipőkéből*, Malatestát a *Don Pasqualéból*, Masettót a *Don Giovanniból*, Schaunard-t a *Bohéméletből*, Lescaut-t a *Manonból*, Dancaire-t a *Carmenből*, ill. Ned Keene-t a *Peter Grimesből*.

A **Palazzetto Bru Zane - Centre de Musique Romantique Française** hivatása a XIX. század körüli (1780-1920) francia zenei örökség újrafelfedezése és nemzetközi népszerűsítése. Érdeklődési köre a kamarazenétől a zenekari, egyházi és operarepertoárig terjed, nem feledkezve meg a XIX. századi „esprit français”-ra jellemző könnyedebb műfajokról sem (sanzon, opéra-comique, operett). A Központot 2009-ben avatták fel, és székhelye egy 1695-ben épült velencei palotában található, amelyet kifejezetten erre a célra restauráltak. A Központ a Fondation Bru intézménye.

3 JUNE 2022 19.30 | LISZT ACADEMY, GRAND HALL
Hidden Treasure of
FRENCH ROMANTIC OPERA

Victorin de JONCIÈRES: Queen Bertha (La Reine Berthe) - Prelude

Victorin de JONCIÈRES: Lancelot - duet of Ginevra and Arthur

Charles GOUNOD: Romeo and Juliet (Roméo et Juliette) -

Prelude, Juliet's aria

Clémence de GRANDVAL: Mazeppa - Prelude, Mazeppa's aria,
duet of Matrena and Mazeppa

Félix FOURDRAIN: Vercingétorix - Prelude and Fausta's aria

Charles GOUNOD: The Tribute of Zamora (Le Tribut de Zamora) -

duet of Xaïma and Hermosa

- *intermission* -

Charles GOUNOD: The Bloody Nun (La Nonne Sanglante) - Overture

Ambroise THOMAS: Francesca da Rimini (Françoise de Rimini) -

tercetto of Francesca, Ascanio and Guido

Benjamin GODARD: Tasso (Le Tasse) - Léonora's aria,

duet of Léonora and the Prince

Jules MASSENET: The Virgin (La Vierge) - Ecstasy of the Virgin

Benjamin GODARD: Dante - Prelude, Romance of Gemma,

duet of Gemma and Beatrice

Jacques OFFENBACH: A Parisian Life (La Vie parisienne) -

Quartet of Pauline, Madame de Folle-Verdure,

Madame de Quimper-Karadec and the Baron

Gabriella Philiponet, Anaïs Constans soprano,

Anna Dowsley mezzo-soprano, **Michael Arivony** baritone

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor: **György Vashegyi**

Let's not deny it, here in Hungary French opera is represented by only a few hit works on the repertoire and in the public mind, so it's good if the *Tales of Hoffmann* or *Samson and Delilah* end up fitting into this narrow range along with *Carmen* and *Faust*. The fact is, however, that this operatic tradition is so much richer than this, as numerous productions put on by György Vashegyi in recent years have convincingly proved. Now we have him and his ensembles, as well as prestigious foreign singers regularly appearing in Hungary to thank for the chance to become acquainted with the hidden treasures of French Romantic opera. The gala includes opera fragments by composers whose names are not even familiar to our ears, for instance, Victorin de Joncières and the female composer Clémence de Grandval. In addition, arias, duets and tercets from the operatic oeuvres of Massenet, Gounod, Offenbach and Thomas, honoured and renowned masters of Gallic music, are also performed.

György VASHEGYI, Hungarian conductor has taught at the Liszt Academy since 1992 and is currently an associate professor. His interest in historical performance was greatly influenced by Helmuth Rilling, John Eliot Gardiner, John Toll, Malcolm Bilson and Simon Standage. He founded the Purcell Choir and the Orfeo Orchestra in 1991 and has conducted countless important opera and oratorio productions, as well as cantata and orchestral programmes being a regular guest conductor for several Hungarian symphony orchestras and the Hungarian State Opera. He has been a member of the Hungarian Academy of Arts since 2013 and its president since October 2017. Since 2022, he has been General Music Director of the Hungarian National Philharmonic Orchestra.

Anna DOWSLEY is a principal artist with Opera Australia and often performs as guest artist with leading orchestras, choirs and festivals around Australia.

Gabriela PHILIPONET is often acclaimed as one of the finest French lyric sopranos of the moment, her wide-ranging repertoire spans from Mozart to contemporary music.

Michael ARIVONY is a young baritone from Madagascar, who is not only interested in opera but also in the recital repertoire of all languages. Since the 2022-2023 season, he is a member of the Wiener Staatsoper ensemble.

As native of South of France, **Anaïs CONSTANS** soprano won many international competitions prizes. Her operatic projects have included performances in Marseille, Nancy, Saint-Etienne, Toulon, Monte-Carlo, Quebec among others.

concerto

2324!

**JEGYEK
ÉS BÉRLETEK
MÁR KAPHATÓK!**

**concerto
BUDAPEST**

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

concertobudapest.hu